

Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 52
hallituksen esityksestä laiksi valtakunnanoikeudesta annetun lain
1 §:n muuttamisesta

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 16 päivältä marraskuuta 1982 lähettänyt hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 195 perustuslakivaliokuntaan. Asian johdosta ovat olleet kuultavina professori Mikael Hidén, professori Antero Jyränki ja professori Ilkka Savariita. Käsiteltävään asian perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtakunnanoikeuden kokoonpanoa. Alunperin valtakunnanoikeuteen kuului kuusi eduskunnan valitsijamiesten valitsemaa ja kuusi virka-aseman perusteella määrättyvää jäsentä, muiden ohella kaikkien hovioikeuksien presidentit. Uusien hovioikeuksien perustaminen on johtanut siihen, että valtakunnanoikeuteen nykyisin kuuluu virka-aseman perusteella yhdeksän jäsentä. Hallituksen esityksen tarkoituksena on palauttaa eduskunnan valitsijamiesten valitsemien ja virka-aseman perusteella määrättyvien jäsenten alkuperäinen suhde. Tämän vuoksi hallituksen esitykseen sisältyvässä lakiehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi, että valtakunnanoikeuteen kuuluisivat puheenjohtajana toimivan korkeimman oikeuden presidentin lisäksi kuusi eduskunnan valitsijamiesten valitsemaa jäsentä sekä viran puolesta korkeimman hallinto-oikeuden presidentti ja kolme virkaiältään vanhinta hovioikeuden presidenttiä sekä yksi Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan keskuudestaan valitsema professori. Samalla valtakunnanoikeuden varajäse-

niä sekä eduskunnan valitsijamiesten toimittamaa jäsenten vaalia koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi.

Hallituksen esityksen ja saamansa selvityksen perusteella perustuslakivaliokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa sen hyväksymistä.

Lakiehdotuksen sanamuoto *virassa vanhin* saattaa aiheuttaa epätietoisuutta tapauksissa, joissa yksi tai useampi hovioikeuden presidentti on palvellut tässä virassa yhdessä tai useammassa hovioikeudessa ennen sitä hovioikeutta, jonka presidentti hän on, kun kysymys valtakunnanoikeuden kokoontumisesta tulee ajankohtaiseksi. Perustuslakivaliokunta katsoo lain tarkoituksen edellyttävän, että hovioikeuden presidentin virkaikää lain 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa laskettaessa otetaan huomioon tässä virassa yhdessä tai useammassa hovioikeudessa palveltu kokonaisuus.

Edellä esitettyyn viitaten perustuslakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että lakiehdotus käsiteltäisiin valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 2 momentissa tarkoitettussa järjestyksessä.

Helsingissä 8 päivänä helmikuuta 1983

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Pystynen, varapuheenjohtaja Lienes, jäsenet Elo, Hägg-

blom, Knuuttila, Laitinen, Luja-Penttilä, Luttinen, Muroma, Männistö, Peltari, Pokka, Purainen ja Zyskowitz.

